

SENYALS DE FUM

Val més parlar amb franquesa. La veritat és que el fumador no les té totes, han acabat per espantar-lo i es defensa com pot. A vegades s'enganya a si mateix inhalant una mixtura que li han assegurat que no perjudica tant com les altres. O es fa adepte d'una marca que li promet menys quitrà i menys nicotina, tot conservant el sabor genuí del tabac.

En altres casos el fumador confia en invents revolucionaris, com per exemple el filtre, que ha estat objecte de molta investigació i d'una notable varietat de models, sempre amb el propòsit altruista de salvar els pulmons dels consumidors. Jo em vaig apuntar, fa anys, en una categoria especial, la dels fumadors amb broquet i, per reblar-ho, de broquet amb filtre. Si això no indica prudència, ni mai... A més, els centenars de cigarrets que m'he fumats en aquesta vida amb broquet amb filtre han estat, invariablement, cigarrets també amb filtre, de manera que es podria dir que sempre he vetllat escrupolosament per la meua salut. Fidel a aquest principi, tan bon punt els experts van arribar a la conclusió que el tabac negre no és tan perjudicial com el ros, vaig adoptar el negre, tot i que de gust m'agrada més el ros. Perquè es vegi que he estat un fumador entusiasta -això no ho puc negar-, però mai un fumador esbojarrat.

El broquet condiciona, fins a un cert punt, el ritual de preparar i encendre els cigarrets. És sabut i ha estat motiu de múltiples comentaris que l'habitud de fumar obeeix a diverses raons i no pas sempre ni únicament al que podríem qualificar de vici. En una reunió, en contactes socials, sobretot quan convé de trencar el gel i en aquells moments -sovint angoixosos- en els quals no se sap què fer de les mans, el fumador té recursos i sortides. En casos com els esmentats, treure's el paquet de la butxaca, fer el gest d'oferir-lo als altres i, al final, servir-

se a si mateix, salva de molts compromisos d'encarcament de la figura.

El fumador amb broquet encara compta amb més recursos, no tan sols perquè la cerimònia prèvia és més complexa, sinó perquè durant una conversa el conjunt broquet-cigarreta es presta a una cal·ligrafia aèria de les mans. D'altra banda (i no crec que ningú sàpiga ben bé perquè) el broquet sol donar un aire de distinció als seus usuaris, una mica com, temps era temps, en gaudien els addicts al monocle i als botins. D'aquests tres accessoris tan sols ha sobreviscut el broquet, però jo diria que va de baixa, víctima del desprestigi que adquireix dia per dia i en progressió constant el tabaquisme.

Un dels blasmes més freqüents que han de suportar els fumadors és que cremen coses, fan forats a la roba i deixen marques enlletgidores als mobles. Sense comptar -i jo crec que sí, que cal comptar-hi- que a vegades es cremen ells mateixos, en carn pròpia, o cremen els altres, que és carn aliena. El fumador amb broquet també és perillós en aquest sentit, però crema d'una manera una mica diferent, degut, crec jo, a que la punta de foc està situada a un nivell distint. Allarga més, com si diguéssim. Estic convençut que un bon detectiu, de la mena de Sherlock Holmes, observant la cartografia de les cremades podria dir si el fumador és o no és dels de broquet.

Però tornem a la meva experiència personal. Fumar amb broquet m'ha valgut moments tensos, perquè si es considera amb atenció suposa tota una actitud davant la vida. Si, per acabar d'adobar-ho, s'és nerviós de natural com sóc jo, es tendeix a complicacions inesperades. Com el que em va passar no fa pas gaire i que, en resum, va anar així:

Em compto entre els parroquians dels taxis. Els autobusos no atenen els meus itineraris habituals i el metro el trobo

enxubats, fa venir ofec. De manera que sóc partidari del taxi. Quan surto de casa, m'he d'esperar a la cantonada, perquè el reglament municipal prohibeix aturar vehicles de servei públic a mig carrer. I ocorre que la cantonada de casa és conflictiva, sol haver-hi cotxes estacionats en doble i a vegades en triple filera. Perquè m'afegurin els taxistes m'he de situar sovint a la meitat de la calçada, amb risc de la meua integritat física. El que conto es va esdevenir en la meua època de fumador de fons. Sortia de casa amb una cigarreta acabada d'encendre, pulcrament connectada al broquet i em plantava al xamfrà, amb uns ulls com unes taronges atents a que no em passés per alt un taxi lliure. Les persones nervioses, en una situació com aquesta, encara tenim els nervis més de punta. Jo xuclava, m'empassava el fum, el treia pel nas, estossejava... Però quan arribava el "meu" taxi llençava la burilla i em guardava el broquet a la butxaca. M'agrada d'ésser condiderat i tenia en compte que hi ha molts taxistes als quals els molesta que els passatgers fumin.

El dia de referència vaig fer tot això que he dit. A dues travessies enllà del trajecte convingut, em va alarmar una sentor ominosa.

-Se sent olor de cremat -vaig dir al taxista, amb veu severa.

L'olor de cremat inquieta a tot arreu, però a bord d'un cotxe potser encara una mica més. El taxista aquell era sobri, dels que no busquen ni accepten conversa. No em va respondre, però en arribar al primer semàfor que l'obligà a aturar-se, es va girar, em mirà i digué:

-Li surt fum de la butxaca.

Sí, era cert. Havia succeït allò que ara, en el moment de llegir-ho, endevinarà tothom: amb l'atabalament havia fet la

seqüència al revés, llençant el broquet i guardant-me la burilla a la butxaca.

-Dispensi'm -vaig dir, avergonyit, al conductor.

Ni em va contestar.